

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/279/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213203923
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyaková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4213203923.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Polyákovej a sudkýň JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: mBank SPÓLKA AKCYJNA, so sídlom Senatorska 18, Warszawa, Poľská republika, IČO: 001254524, podnikajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom organizačnej zložky mBank S.A., pobočka zahraničnej banky mBank v Slovenskej republike, so sídlom organizačnej zložky Pribinova 10, Bratislava, zastúpený: Bartošík Šváby s.r.o., so sídlom BBC V, block A, Plynárska 7/A, Bratislava, IČO: 35 929 049, proti odporcovi: I. X., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko: Z. C., Y. XX/XX, o zaplatenie 2.112,12 eura s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 5. februára 2014 č. k. 10C/253/2013-110 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa od odporcu domáhal zaplatenia 2.112,12 eura s príslušenstvom a o náhrade trov konania rozhodol tak, že odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že medzi účastníkmi bola dňa 20.02.2009 uzatvorená zmluva o poskytnutí hotovostného úveru vo výške 2.500 eur. Úver bol poskytnutý na dobu 24 mesiacov s konečnom platnosťou 18.02.2011 a mesačné splátky predstavovali 123,01 eura, ktoré boli splatné k 20. dňu v mesiaci počnúc mesiacom marec 2019. Odporca si svoje povinnosti zo zmluvy neplnil, uhradil iba 8 splátok v sume 480,07 eura. Pre porušenie zmluvných povinností listom zo dňa 23.10.2009 navrhovateľ odstúpil od zmluvy a vyhlásil splatnosť úveru s účinnosťou k poslednému dňu mesiaca nasledujúceho po mesiaci doručenia listu. Odporca prevzal listovú zásielku v priebehu mesiaca október 2009, z čoho potom vyplýva, že úver sa stal splatným 30.11.2009 a zákonná premlčacia lehota na uplatnenie nároku na súde plynula navrhovateľovi od 01.12.2009. Daný právny vzťah medzi účastníkmi posúdil podľa zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch ako aj s poukazom na ust. § 52 ods. 1 OZ v znení účinnom od 01.11.2008 do 28.02.2010 a vec posúdil ako občianskoprávnu (spotrebiteľskú vec), preto aj premlčanie posudzoval podľa Občianskeho zákonníka, keď trojročná premlčacia doba skončila 01.12.2012 a návrh na súd bol podaný až 26.02.2013 a konštatoval, že nárok navrhovateľa je premlčaný. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania návrh zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že úspešnému odporcovi trovy konania nepriznal, pretože mu žiadne trovy nevznikli.

Rozsudok súdu prvého stupňa napadol v zákonnej lehote odvolaním navrhovateľ a domáhal sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V dôvodoch svojho odvolania uviedol, že rozhodnutie považuje za zjavne arbitrárne, v rozpore so slovenským právom a zásadným

spôsobom ovplyvňuje schopnosť a možnosť bánk poskytovať úvery spotrebiteľom. Je nesprávny záver okresného súdu, že pokiaľ niektoré otázky nie sú riešené zák. č. 258/2001 Z. z., tak sa subsidiárne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka. Žiadny predpis okrem Obchodného zákonníka neupravuje zmluvu o úvere ako zmluvný typ. Preto je právny názor okresného súdu o aplikácii Občianskeho zákonníka absolútne nesprávny. Samotná skutočnosť, že tzv. absolútny obchodný vzťah je založený medzi dodávateľom a spotrebiteľom nezakladá automaticky pôsobnosť Občianskeho zákonníka v celom rozsahu, ale zakladá iba aplikáciu ustanovení o spotrebiteľských zmluvách. Iný výklad by bol v priamom rozpore s ust. § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktorý výslovne upravuje nepopierateľný vzťah Obchodného zákonníka ako lex specialis voči Občianskemu zákonníku ako lex generalis, z ktorého vyplýva prednosť osobitných ustanovení Obchodného zákonníka pred všeobecnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Výklad ustanovení o spotrebiteľských zmluvách, ktorý popiera uplatnenie Obchodného zákonníka na vzťahy vyplývajúce z uzatvorenia zmluvy o úvere je v rozpore so slovenským právnym poriadkom, jeho štruktúrou ako aj princípom právnej istoty. Ďalej uviedol, že každý typ zmluvy môže mať povahu spotrebiteľskej zmluvy, a preto takúto povahu môže mať aj zmluva uzatvorená i podľa Obchodného zákonníka, teda i predmetná úverová zmluva. Vzhľadom na tieto skutočnosti posúdenie premlčania podľa ustanovení Občianskeho zákonníka nie je správne a toto malo byť posúdené podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Odôvodnenie rozsudku považoval za nepostačujúce, v rozpore s ust. § 157 ods. 2 OSP a tým bolo porušené jeho právo na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR. V prípade, ak by sa odvolací súd nestotožnil s obsahom odvolania žiadal, aby odvolací súd vyslovil vo výroku svojho rozhodnutia, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Za otázku zásadného právneho významu treba považovať právne posúdenie, či v prípade odstúpenia veriteľa od zmluvy o úvere uzatvorenej podľa Obchodného zákonníka medzi veriteľom a dlžníkom, ktorý je spotrebiteľ, ktoré je vykonané podľa § 506 Obchodného zákonníka z dôvodu omeškania dlžníka sa premlčanie posudzuje podľa ustanovení Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka.

K odvolaniu sa vyjadril odporca, ktorý navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Vo vyjadrení uviedol, že navrhovateľ sa stotožňuje s právnym názorom súdu, podľa ktorého spotrebiteľské vzťahy medzi podnikateľmi a spotrebiteľmi spadajú pod ochranu § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka aj v prípade, keď ide o tzv. absolútne obchodné vzťahy, avšak rovnosť v právach si predstavuje tak, že na celú úverovú zmluvu platí Občiansky zákonník s výnimkou na dobu premlčania.

K vyjadreniu odporcu sa vyjadril navrhovateľ. Vo svojom vyjadrení uviedol, že nepopiera, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, avšak pri posudzovaní práv a povinností vyplývajúcich z tohto právneho vzťahu sa majú použiť ustanovenia Obchodného zákonníka. Preto aj posúdenie premlčania podľa ustanovení Občianskeho zákonníka nie je správne, toto by malo byť posúdené podľa ustanovení Obchodného zákonníka.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania a v zákonom stanovenej lehote (§ 201, § 204 ods. 1 OSP) a zistení, že odvolanie spĺňa náležitosti § 205 a nasl. OSP, preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a konanie, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia odvolacieho pojednávania, byť viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1, § 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že navrhovateľ uzatvoril s odporcom 20.02.2009 úverovú zmluvu. Predmetom úverovej zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 2.500 eur. Dlžník si svoje povinnosti v zmysle zmluvy o úvere neplnil, a preto navrhovateľ listom zo dňa 23.10.2009 odstúpil od zmluvy s účinnosťou k poslednému dňu mesiaca nasledujúceho po doručení listu. Odporca prevzal odstúpenie od zmluvy v priebehu mesiaca október 2009, preto účinnosť odstúpenia nastala k 30.11.2009.

Návrh na začatie konania bol podaný na súd 26.02.2013, odporca v priebehu konania vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku navrhovateľom. Odvolací súd sa preto zaoberal vznesenou námietkou premlčania zo strany odporcu.

Súd prvého stupňa správne konštatoval, že medzi spotrebiteľské zmluvy neboli zaradené zmluvy o úvere, až novela Občianskeho zákonníka č. 379/2008 Z. z. v § 52 ods. 1 definovala spotrebiteľskú

zmluvu ako každú zmluvu bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Navrhovateľ v odvolaní poukázal na to, že vzťah medzi účastníkmi je vzťahom obchodnoprávnym, a preto sa budú naň primerane vzťahovať ustanovenia Obchodného zákonníka. Z použitia Obchodného zákonníka odvodzuje aj použitie ustanovení o premlčaní nie podľa občianskeho práva, ale podľa obchodného práva.

Odvolací súd nijako nepopiera argumenty, že úver je absolútnym obchodom a že na úver dopadá tretia časť Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov úverovej zmluvy. Predmetná vec je však o spotrebiteľskej zmluve, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou. Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu. Teda ide o typický občianskoprávny vzťah. Úverovanie spotrebiteľov patrí medzi najfrekvencovanejšie občianskoprávne vzťahy.

Je náležité a plne v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnú úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo. V zmysle ust. § 54 ods. 1 OZ platného v čase uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľovi sa „ani inak nesmie zhoršiť jeho postavenie“. Použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva ako občianskeho práva na spotrebiteľský právny vzťah vrátane premlčania predstavuje takéto zhoršenie postavenia spotrebiteľa.

O tom, že ide o spotrebiteľskú zmluvu odvolací súd nepochyboval, a v konečnom dôsledku tomu zodpovedá aj definícia ako je vyššie citované, ust. § 52 ods. 1 OZ, za ktorú sa považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ak ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Niet preto rozumného dôvodu na konštatovanie, že na plynutie času a jeho dôsledky vrátane premlčania v typickej občianskoprávnej veci má dopadať právnou úpravou regulujúca vzťahy v zásade medzi biznismenmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre spotrebiteľov výhodnejšia. V bežných medziľudských vzťahoch použitie podnikateľského práva na spotrebiteľský vzťah môže s nepochopením a v rozpore s princípom právnej istoty a dôvery v objektívne právo narážať na predstavy spotrebiteľov, že na nich dopadá občianske právo a nie Obchodný zákonník.

Iná vec by bola, ak by išlo o úver medzi dvomi podnikateľmi, resp. ak by nešlo o spotrebiteľskú zmluvu. V danom prípade treba pripomenúť, že ide o formulárovú zmluvu, ktorej predformulované zmluvné podmienky spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť. V preskúmvanej veci by sa postavenie spotrebiteľa zo spotrebiteľskej zmluvy použitím inštitútu práva podľa Obchodného zákonníka s odkazom na § 261 ods. 3 Obchodného zákonníka zhoršilo napriek tomu, že Občiansky zákonník upravuje pre spotrebiteľa rovnaký inštitút priaznivejšie.

Ak teda súd prvého stupňa pri vznesenej námietke premlčania postupoval podľa Občianskeho zákonníka, jeho postup bol správny a nepochybne nárok navrhovateľa je premlčaný.

V závere odvolací súd dáva do pozornosti, že zák. č. 151/2004 Z. z. bol novelizovaný zák. č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku, alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov, kde v článku 2 bol novelizovaný § 52 ods. 2 OZ, kde bola pripojená veta „na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva“. Toto ustanovenie nadobudne účinnosť od 01.04.2015.

Z uvedeného vyplýva, že úmyslom zákonodarcu bolo vyšpecifikovať, že i v prípade spotrebiteľskej zmluvy, ktorá spadá pod režim absolútneho obchodu je pri napr. vznesenej námietke premlčania potrebné postupovať podľa Občianskeho zákonníka.

Odvolací súd nepovažoval za potrebné v danej veci pripustiť proti rozhodnutiu dovolanie, pretože rozhodovacia prax súdov aj na absolútne obchody prednostne používa normy Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Napokon, smernice EÚ kladú štátom explicitnú povinnosť zabezpečiť, aby sa ochranné opatrenia na ochranu práv spotrebiteľa neobchádzali. Z uvedených dôvodov odvolací súd nepovažoval nastolenú otázku za otázku zásadného právneho významu.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s ust. § 142 ods. 1 OSP a úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keď mu v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.